

Veiledende plan for sykepleiepraksis: Smerte - Akutt

Dokumentplassering:

1.1.1.7.4-8

Godkjent dato:

21.05.2026

Revideres innen:

21.11.2026

Sist endret:

21.05.2026

Versjon:

1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

ENDRINGER FRA FORRIGE VERSJON: Forlenget gyldighet til 21.11.2026

Utarbeidet av: OUS HF og LDS HF, HSØ RHF

Plan ID: [nummer] **Versjon:** 1.1

Revideres innen dato: 01.08.2022

Lokaltilpassing av plan fra OUS, nasjonal veiledende plan

Fagansvarlig SSHF: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK

Oppdatert dato: mai, 2024

Oppdatert kunnskapsgrunnlag dato: 2018

FUNKSJNSOMRÅDER (FO)

1.	Kommunikasjon/sanser	5.	Eliminasjon	9.	Seksualitet/reproduksjon
2.	Kunnskap/utvikling/psykisk	6.	Hud/vev/sår	10.	Sosialt/planlegging av utskriving
3.	Respirasjon/sirkulasjon	7.	Aktivitet/funksjonsstatus	11.	Åndelig/kulturelt/livsstil
4.	Ernæring/væske/elektrolyttbalanse	8.	Smerter/søvn/hvile/velvære	12.	Annet/legedelegerte aktiviteter

FO	SCT	Sykepleiediagnose	SCT	Mål og Intervensjon	Spesifiser	Frekvens/situasjon	Referanse
8	274663001	Akutt smerte	81765008	Ingen smerte			
8			1156446004	Viser tilstrekkelig smertekontroll			
2,8			397724004	Viser kunnskap om smertebehandling			
8			225911002	I stand til å håndtere smerte			
8			1149085006	Tilfreds med smertelindring			
			816133002	Redusert smertefølelse			

Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Verifisert av: []	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Dok.nr: D59253
--	--	----------------------	--	--------------------------

Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02
-----------------------------	---	--	------------------------------	--	-------------------

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

8			225399009	Vurdering av smerte			(2,7-9,11-14,16)
				Barn og ungdom EKWEB: Smertevurdering og dokumentering - barn og ungdom : Følg prosedyre i EKWeb			
				Bruk av NRS skår. Følg prosedyre i EKWeb EKWEB: Smertevurdering - våkne pasienter - ved NRS og CAS			
				Behavioral Pain Scale. Følg prosedyre i EKWeb EKWEB: Behavioral pain scale - sederte pasienter			
8			278414003	Håndtering av smerte			(9,12,13)
			18629005	Administrasjon av legemiddel			
2,12			410238009	Undervisning om smertekontroll			(9,11,13, 14,16)
8			8679008	Bruk av transkutan nevrostimulator			(1,11,14)
2,12			414039005	Avledning			(17)
7			229824005	Leiring av pasient			(15,16)
2			21065008	Musikkterapi			(17)

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Smerte - Akutt			Side: 3 Av: 19
Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

8			398074008	Behandling med varmepakning			(8,11,18)
8			231107005	Akupressur			(1,8,11,18)
12			410397006	Overvåking av virkning og bivirkning av legemiddel			(7-9,11,13,14,16)
12			370807008	Vurdering av respons på legemiddel			(7-9, 11,13,14)
2			710850009	Vurdering av forventning			(15,16)
				Smerteskjema, overvåking opioder Anvend hjelpeskjema i EKWeb EKWEB: smerteskjema SSHF			
12			225971008	Samarbeid med tverrfaglig team			(16)
3	129893005	Endret respirasjon	1156330008	Normalt respirasjonssystem			
7			302042005	I stand til mobilisering			
			53617003	Overvåking av respirasjon			
2			444714004	Vurdering av bevissthetsnivå	GCS		(7,8,9,11,13,14,16)
				EKWEB: Opioider på sengepost - ordinering og observasjon Ordinering og observasjon av opioder. Anvend prosedyre i EKWeb			

Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier neuro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier neuro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02
-----------------------------	---	--	------------------------------	--	-------------------

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

3			304495004	Overvåking av vitale tegn			(7,9,11,13-16)
				EKWEB: Bruk av NEWS 2 ved SSHF			
2	12971300 2	Risiko for maktesløshet	719143004	I stand til å ha håp om fremtiden			
2			114448100 9	Føler seg mer myndiggjort			
2			133921002	Emosjonell støtte			(17)
10			711008001	Vurdering av abstinens			(9)
				Se VP Abstinenser	Ikke lagt inn i planen – da vi ikke har denne		
2			133920001	Oppmuntring til beslutningstaking			(1,7,8,9,11,16)
2,12			710873001	Involvering av pasient i beslutningsprosess			(1,7,8,9,11,16)
10			710142002	Fremming av omsorgsgiverrolle			(7,11,14,15,17)
2,8,10			709276002	Undervisning av pårørende om smertebehandling			(7,11,14,15,17)
2	48694002	Angst	114915600 3	Redusert angst			
			710841007	Vurdering av angst			

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Smerte - Akutt			Side: 5 Av: 19
Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier neuro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier neuro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

2			709475001	Vurdering av frykt			
2			133921002	Emosjonell støtte			(12,13)
				Se VP: angst			
2	1402001	Frykt	114915900 5	Redusert fryktnivå			
2			709475001	Vurdering av frykt			
2			133921002	Emosjonell støtte			(12,13)

Referanser

1. Norsk Legeforening (2009). Retningslinje for smertebehandling 2009.
2. Vårdhandboken, rev. januar 2018. Smærtskattning av akut och postoperativ smärta-Översikt (sett des. 2018) <http://www.vardhandboken.se/Texter/Smærtskattning-av-akut-och-postoperativ-smarta/Oversikt/>
3. Taddio m. fl (2015) Reducing pain during vaccine injections: clinical practice guideline, CMAJ, September 22, 2015, 187(13), DOI: 10.1503/emaj/150391. [Reducing pain during vaccine injections: clinical practice guideline. - PubMed - NCBI](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/26111111/)
4. Ananad JS (2018), Assessment of neonatal pain. UpToDate (sett des. 2018) https://www.uptodate.com/contents/assessment-of-neonatal-pain?search=neonate%20pain&source=search_result&selectedTitle=1
5. Anand JS (2018), Prevention and treatment of neonatal pain. UpToDate (sett des. 2018) https://www.uptodate.com/contents/prevention-and-treatment-of-neonatal-pain?search=neonate%20pain&source=search_result&selectedTitle=2
6. APA (2012), Good Practice in Postoperative and Procedural Pain Management, 2nd Edition. Pediatric Anesthesia, 22: 1–79. doi: 10.1111/j.1460-9592.2012.03838.x <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1460-9592.2012.03838.x/pdf>
7. Pediatriveiledere, kap. 13.4 Smertebehandling <https://www.helsebiblioteket.no/pediatriveiledere?menuitemkeylev1=5962&menuitemkeylev2=5976&key=144668>
8. Hauer J.& Jones B. (2018). [Evaluation and management of pain in children](https://www.uptodate.com/contents/evaluation-and-management-of-pain-in-children?search=acute%20pain&source=search_result&selectedTitle=9~150&usage_type=default&display_rank=9). UpToDate https://www.uptodate.com/contents/evaluation-and-management-of-pain-in-children?search=acute%20pain&source=search_result&selectedTitle=9~150&usage_type=default&display_rank=9
9. Marino E.R. (2018) Management of acute perioperative pain. UpToDate <https://www.uptodate.com/contents/management-of-acute-perioperative-pain>

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Smerte - Akutt				Side: 6 Av: 19
Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier neuro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier neuro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

[pain?search=acute%20pain&source=search_result&selectedTitle=1~150&usage_type=default&display_rank=1](https://www.legemiddelhandboka.no/search?search=acute%20pain&source=search_result&selectedTitle=1~150&usage_type=default&display_rank=1)

10. **Evaluation and management of pain in children** **Evaluation and management of pain in children** **Evaluation and management of pain in children** Norsk legemiddelhandbok T5.3.2.2 Opiodavgiftning og –abstinens <https://www.legemiddelhandboka.no/legacy/chapter/T5.3.2.2>
11. Registered Nurses' Association of Ontario. Clinical Best Practice Guidelines: Assessment and Management of Pain (Third Edition) Canada; International Affairs & Best Practice Guidelines; 2013 [cited 2018 04.05]. Available from: <http://rnao.ca/bpg/guidelines/assessment-and-management-pain>.
12. Assessing pain in patients with cognitive impairment in acute care.(includes abstract) Gregory, Julie; Nursing Times, 10/1/2017; 22-22. (1p) (Article - CEU, practice guidelines, protocol, tables/charts) ISSN: 0954-7762 AN: 127120377 Available from: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=c8h&AN=127120377>
13. Acute Pain Guidelines. Professional Nursing Today, 2017; 21(2): 29-46. (16p) (Article - pictorial, practice guidelines, protocol, tables/charts) ISSN: 1607-6672 AN: 123615648 Available from: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=c8h&AN=123615648>
14. Chou m.fl. (2016), Guidelines on the Management of Postoperative Pain. Management of Postoperative Pain: A Clinical Practice Guideline From the American Pain Society, the American Society of Regional Anesthesia and Pain Medicine, and the American Society of Anesthesiologists' Committee on Regional Anesthesia, Executive Committee, and Administrative Council, The Journal of Pain, Vol 17, No 2 (February), 2016: pp 131-157. Available online at www.jpain.org and www.sciencedirect.com
15. American Academy of Pediatrics. Prevention and Management of Procedural Pain in the Neonate: An Update. 2016. In: Pediatrics [Internet]. Available from: <http://pediatrics.aappublications.org/content/137/2/e20154271.abstract>.
16. Savoia G, Coluzzi F, Di CM, Ambrosio F, Della FC, Oggioni R, et al. Italian Intersociety Recommendations on pain management in the emergency setting (SIAARTI, SIMEU, SIS 118, AISD, SIARED, SICUT, IRC). Minerva Anestesiol. 2015;81(2):205-25.
17. Devlin et. Al. (2018) Clinical Practice guidelines for the Prevention and Management of Pain, Agitation/Sedation, Delirium, Immobility and Sleep Disruption in Adult Patients in the ICU. Critical Care Medicin 46(9) e825-e873 Available from: https://journals.lww.com/ccmjournal/fulltext/2018/09000/Clinical_Practice_Guidelines_for_the_Prevention.29.aspx
18. Qaseem A, Wilt TJ, McLean RM, Forciea MA. Noninvasive Treatments for Acute, Subacute, and Chronic Low Back Pain: A Clinical Practice Guideline From the American College of Physicians. Ann Intern Med. 2017;166(7):514-30.
19. Smeland A.H, Sørensen K, Reinertsen H, og Carlsen E. Smertevurdering barn 0-18 år. Oslo Universitetssykehus: <https://www.helsebiblioteket.no/fagprosedyrer/ferdige/smertevurdering-av-barn>

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Smerte - Akutt			Side: 7 Av: 19
Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

Metoderapport

AVGRENSNING OG FORMÅL	
1	<p>Overordnede mål for VP:</p> <p>2018 VBP en er for alle pasienter med akutt smerte, både voksne og barn, for å bedre kvalitet og oppfølging av pasientene.</p> <p>2013 Veilede i kartlegging og behandling av akutt smerte i sykehus.</p>
2	<p>Hvem gjelder VP for (populasjon, pasient):</p> <p>2018 + 2013: Alle pasienter inneliggende i sykehus og kan gjelde for barn etter individuelle vurderinger av barnets behov.</p>
INVOLVERING AV INTERESSETER	
3	<p>Navn, tittel og arbeidssted på medlemmer av arbeidsgruppen som har utarbeidet VP-en:</p> <p>2022:</p> <p>Reg.EPJ modernisering HSØ, faggruppe pleieplan overført plan fra ICNP til SNOMED ved Bente Stubberud, onkologisk sykepleier SIVHF</p> <p>2021 gjennomgang:</p> <p>Annika Brandal, spl. SSHF (innleie HSØ)</p> <p>Sidsel R. Børmark, HSØ</p> <p>Kommentarer fra arbeidsgruppe Helseplattformen er tatt med i betraktning.</p> <p>Arbeidsgruppe veiledende planer med ICNP i EPJ</p> <p>Arbeidsgruppe 2018</p> <p>Maren Falch Lindberg, fagsykepleier ved kirurgisk sengepost og postdoktor, Lovisenberg Diakonale Sykehus.</p> <p>Eirin S. Ludvigsen, intensivsykepleier ved postoperativ avdeling og fagsykepleier i kirurgisk klinikk, Lovisenberg Diakonale Sykehus.</p> <p>Mi Stjernberg, spesialsykepleier intensiv INT15, Akuttklinikker, OUS-Aker, og PhD-stipendiat</p> <p>Sissel Paulsen, undervisningssykepleier, Transplantasjonskirurgisk sengepost, RH.</p>

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Smerte - Akutt				Side: 8 Av: 19
Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier neuro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier neuro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>Arbeidsgruppe 2013</p> <p>Maren Falch Lindberg, fagsykepleier ved kirurgisk sengepost, LDS og post dok.</p> <p>Eirin S. Ludvigsen, intensivsykepleier Postoperativ avdeling og fagsykepleier i kirurgisk klinikk, LDS.</p> <p>Anja Hetland Smeland, barnesykepleier, fag og forskningssykepleier, stipendiat, Kirurgisk avdeling for barn, Oslo universitetssykehus</p>
	<p>Synspunkter og preferanser fra målgruppen som VP-en gjelder for:</p> <p>2018</p> <p>Arbeidsgruppen har ikke hatt pasientrepresentant. VBP har ikke vært til høring hos pasientrepresentant. Gruppen foreslår at dette er et tema som kan løftes frem ved oppstart av arbeidet med å revidere VBP og at det i denne forbindelse diskuteres hvilke muligheter som finnes for å få vurdering fra brukerne.</p> <p>Denne VBP er i stor grad basert på retningslinjer og retningslinjer forsøker å ivarett brukerperspektivet gjennom at de har vært til høring hos brukere og i fagmiljøene. Ikke alle retningslinjer gir informasjon om denne prosessen, men eks. Devlin viser til at panelet er satt sammen i henhold til GRADE metodologien og har hatt input fra brukere; «Chairs, group heads, and panel members, with input from ICU survivors, selected topics that are important to patients and practicing clinicians». Quaseem sier følgende at «The AHRQ systematic review was sent to invited peer reviewers and posted on the AHRQ website for public comments». Det kommer ikke fram hvilke tilbakemeldinger de evt fikk, men denne websiden er offentlig tilgjengelig slik at alle kan lese dette.</p> <p>Prosedyrer fra VAR er kunnskapsbaserte og brukerperspektivet skal være ivaretatt.</p> <p>2013</p> <p>VBP er hittil ikke sendt til pasientforeninger, men det er diskutert at brukerperspektivet i større grad skulle vært ivaretatt gjennom en slik høring.</p>
METODISK NØYAKTIGHET	
	<p>Systematiske metoder ble benyttet for å søke etter kunnskapsgrunnlaget:</p> <p>2018 Systematisk litteratursøk ble gjort av bibliotekar på Biblioteket LDS – Lovisenberg Diakonale Sykehus høsten 2018 i følgende databaser:</p> <p>5 Prosedyrer i Nasjonalt nettverk for fagprosedyrer, Nasjonale retningslinjer fra Helsedirektoratet, www.vardhandboken.se, http://emergency.medicine.dal.ca/EHSProtocols/Protocols/TOC.cfm, Dansk Center for Kliniske Retningslinjer, Norsk legemiddelhåndbok, Guidelines International Network (G-I-N), UpToDate, BMJ Best Practice, National Guideline Clearinghouse, NICE Guidance, Socialstyrelsen, Nasjonella riktlinjer, Sundhedsstyrelsen, Nasjonale kliniske retningslinjer, MEDLINE,</p>

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Smerte - Akutt				Side: 9 Av: 19
Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>CINAHL, The physicians' voice in pain medicine, American Pain Society, Bøker (Søk i Oria i «Alle bibliotek»)</p> <p>Det har ikke vært samarbeid mellom gruppen som har utarbeidet VBP for langvarig smerte.</p> <p>2013 Se eget vedlegg. Litteratursøk utført av: Elisabeth Svensen og Hilde I. Flaatten</p> <p>Utført november/desember 2013.</p>
6	<p>Kriterier for utvelgelse av kunnskapsgrunnet er:</p> <p>2021</p> <p>Arbeidsgruppen hadde i første runde ved overføring til ICNP lagt på mange koder som var primitive, disse ble fjernet. Det sto da to spesifikke smerter igjen som en valgte å ta ut av planen og kun benytte Akutte smerter. Ved neste revisjon kan en vurdere om en skal ha med flere spesifikke termer, eks: muskelsmerter, sårmerter</p> <p>2018 Kun norsk, dansk, svensk og engelsk litteratur. Søket ble som beskrevet i PICO avgrenset til siste 10 år og bare Guidelines og systematiske oversikter.</p> <p>2013 Kun norsk og engelsk språk.</p>
7	<p>Styrker og svakheter ved kunnskapsgrunnet:</p> <p>2018</p> <p>Styrke: Arbeidsgruppe har lang erfaring og arbeider på forskjellige sykehus. Klassifikasjonssystemene NIC/ NANDA sikrer bruken av felles vurderingsverktøy og et universalt språk. De fleste av studiene konkluderer med de samme tiltakene.</p> <p>VAR-prosedyrer for akutt smerte er inkludert i VBP. Sist oppdatert 26.11.18. Hentet fra https://www.varnett.no/</p> <p>Svakhet: Mulig mistet litteratur ved søk generelt om akutt smerte og ikke akutt smerte koblet til diagnose/ tilstand. Mye av litteraturen omhandler smertestillende legemidler.</p> <p>2013</p> <p>Det vil nok være en del litteratur om smerte koblet til diagnose/tilstand som vi mister i dette søket som er generelt om akutt smerte.</p>
8	<p>VP er blitt vurdert internt/eksternt av relevante fagressurser (tittel, navn, arbeidssted):</p> <p>2018 VBP har vært til høring</p> <p>OUS ved Helene Berntzen, fagutviklingssykepleier i Stab, PO/Intensiv, Akuttklinikken og PhD-stipendiat. uxhebe@ous-hf.no</p>

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Smerte - Akutt				Side: 10 Av: 19
Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>LDS ved Marianne Engenes, master i klinisk sykepleie og fagsykepleier ved kirurgisk sengepost. Marianne er leder lokal gruppe for behandlingsplan og har lang erfaring fra smertebehandling og bruk av behandlingsplan på sengepost. mare@lds.no</p> <p>2013 Gruppen består av eksperter innenfor smertebehandling og symptomlindring, den er vurdert også internt av KDS-gruppen som også består av spesialsykepleiere i anesthesi- og intensiv samt den regionale hovedgruppen KDS VBP. VBP-en har ikke vært sendt ut av de respektive sykehusene eller vurdert av andre instanser som for eksempel høgskole og universitet.</p>
ENDRINGER OG ANSVAR	
9	<p>Endringer siden forrige versjon:</p> <p>2024: Planen er blitt lokaltilpasset til DIPS arena av fagsykepleier ved neurologisk avdeling SSK, Stine Lund Tørresvold. VAR prosedyrer er fjernet og lokale prosedyrer lagt til.</p>
10	<p>Tidsplan og ansvarlige personer for oppdatering av VP-en er:</p> <p>2018 LDS og OUS har ansvar for revidering innen 3 år.</p>

Dokumentasjon av litteratursøk veiledende plan: Smerte – akutt

Prosedyrens tittel eller arbeidstittel	VBP (Smerte - Akutt)
Spørsmål fra PICO-skjema	Hvilke intervensjoner har effekt på akutt smerte og forebygging av komplikasjoner av akutt smerte og smertebehandling?
Kontaktdetaljer prosedyremakere	Navn: E-post: Tlf:
Bibliotekar som utførte eller veiledet søket	Navn: Fredrik Solvang Pettersen Arbeidssted: Lovisenberg diakonale høgskole E-post: Fredrik.solvang.pettersen@ldh.no Tlf: 92655822

Retningslinjer og kliniske oppslagsverk

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Smerte - Akutt				Side: 11 Av: 19
Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

Database/kilde	Prosedyrer i Nasjonalt nettverk for fagprosedyrer
Dato for søk	03.09.2018
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Se gjennom liste + søk på «smerte». http://www.helsebiblioteket.no/microsite/fagprosedyrer/fagprosedyrer
Kommentarer	Ferdige prosedyrer: Smertevurdering av barn 0-18 år – Var under arbeid forrige søk, nå er den utgitt. Epiduralanalgesi ved postoperativ/akutt smertebehandling Ingen påbegynte fagprosedyrer som ser relevante ut. Lenke til søk: http://www.helsebiblioteket.no/fagprosedyrer/pabegynte/?

Database/kilde	Nasjonale retningslinjer fra Helsedirektoratet
Dato for søk:	03.09.2018
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Søk på akutt smerte
Kommentarer	Burde gjennomgå.

Database/ressurs:	www.vardhandboken.se
Dato for søk:	03.09.2018
Søkehistorie:	Se gjennom emneordliste http://www.vardhandboken.se/Kategori/Alla %c3%a4mnen (A-%c3%96)
Antall treff:	Smärtskattning av akut och postoperativ smärta Avancerad postoperativ smärtbehandling och kateterbaserad smärtbehandling vid svåra smärttillstånd
Kommentarer:	

Database/ressurs:	http://emergency.medicine.dal.ca/EHSProtocols/Protocols/TOC.cfm
--------------------------	---

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Smerte - Akutt				Side: 12 Av: 19
Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

Dato for søk:	03.09.2018
Søkehistorie:	Se gjennom liste: https://emspep.cdha.nshealth.ca/TOC.aspx
Antall treff:	
Kommentarer:	Acute pain: Analgesia

Database/ressurs:	Dansk Center for Kliniske Retningslinjer
Dato for søk:	03.09.2018
Søkehistorie:	Søk på «smerte» gir en treffliste med noen interessante treff, se igjennom. Se gjennom lister: Godkjente og underveis (på venstre side av skjermen)
Antall treff:	13
Kommentarer:	Mye på barn. Eksempel på godkjent: Vurdering af smerteintensitet ved akutte smerter hos børn fra 28 dage - 18 år

Database/ressurs:	Norsk legemiddelhåndbok
Dato for søk:	03.09.2018
Søkehistorie:	Legemiddelhåndboka om Akutt smerte Søk etter akutt smerte
Antall treff:	
Kommentarer:	Se igjennom.

Database/ressurs:	Guidelines International Network (G-I-N)
Dato for søk:	03.09.2018

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Smerte - Akutt				Side: 13 Av: 19
Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

Søkehistorie:	((acute pain*) or (perioperat* pain*) or (postoperat* pain*)) - treffliste språk: eng/no /sve/da
Antall treff:	40
Kommentarer:	Velg resources > International guideline library

Database/kilde	UpToDate
Dato for søk	03.09.2018
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Acute Pain, Acute Pain Treatment, Acute Pain Management, Acute Pain Control, postoperative pain. Management of acute perioperative pain Evaluation and management of pain in children Prescription of opioids for acute pain in opioid naïve patients
Kommentarer	Vanskelig å peke på enkeltartikler, ofte knyttet til spesifikke sykdommer og tilstander. Anbefaler å søke selv og se igjennom trefflistene.

Database/kilde	BMJ Best Practice
Dato for søk	03.09.2018
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Pain, Acute pain, postoperative pain, perioperative pain
Kommentarer	Finner ingenting generelt om akutt smerte, det er knyttet til spesifikke sykdommer og tilstander.

Database/kilde	National Guideline Clearinghouse (obligatorisk)
Dato for søk	03.09.2018
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Søkte på "Acute pain", "Postoperative pain", "Perioperative pain"
Antall treff	
Kommentarer	Vanskelig å se hva som er relevant. Eksempler på treff: Interagency Guideline on Prescribing Opioids for Pain

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Smerte - Akutt				Side: 14 Av: 19
Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	Pain Management Interventions for Hip Fracture
--	--

Database/kilde	NICE Guidance
Dato for søk	09.03.2018
Søkehistorie eller fremgangsmåte	“Acute pain” , “postoperative pain” , “perioperative pain” og kryss av på guidelinene som er relevante. Sickle cell disease: managing acute painful episodes in hospital
Kommentarer	

Database/kilde	Helsebibliotekets retningslinjebase
Dato for søk	03.09.2018
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Se under aktuelle emneområder – Akuttmedisin? Søkt på “smerte” og “akutt smerte”
Kommentarer	Smertebehandling - Generell veileder i pediatri - retningslinje

Database/kilde	Socialstyrelsen, Nasjonelle riktlinjer
Dato for søk	03.09.2018
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Sjekket de forskjellige kategoriene, søkte på “smärta”, “akut smärta”, “perioperative smärta” og “postoperative smärta”
Kommentarer	Klarer ikke identifisere noe relevant.

Database/kilde	Sundhedsstyrelsen, Nationale kliniske retningslinjer
Dato for søk	03.09.2018
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Gikk igjennom emnekategorier og søkte på “akutt smerte”, “perioperative smerte” og “postoperative smerte”. Ikke veldig mye som så relevant ut. Praktisk smertebehandling af børn og unge
Kommentarer	Smerter

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Smerte - Akutt				Side: 15 Av: 19
Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier neuro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier neuro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>NKR: Uredning og behandling af patienter med generaliserede smerter i bevægeapparatet (2018)</p> <p>NKR: Behandling af nyopståede lænderygmerter (2016)</p> <p>NKR: Ikke-kirurgisk behandling af nyopståede uspecifikke nakkesmerter (2016)</p> <p>NKR: Behandling af udstrålende smerter fra nakken (cervikal radikulopati) (2015)</p>
--	--

Database/kilde	Retningslinjesøk i MEDLINE																														
Dato for søk	03.09.2018																														
Søkehistorie eller fremgangsmåte	<table border="0"> <tr> <td>1</td> <td>exp Acute Pain/</td> <td>1543</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>exp Pain, Postoperative/</td> <td>36290</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>exp Pain Management/</td> <td>28519</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>exp Pain Measurement/</td> <td>77982</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>exp Breakthrough Pain/</td> <td>251</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>exp Nociceptive Pain/</td> <td>1093</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>exp NEURALGIA/</td> <td>18188</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>(pain* adj2 (manag* or assess* or measur* or evaluat* or tool* or test* or scal* or perioperati* or postoperati* or acut*)).kw,tw.</td> <td>95455</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>1 or 2 or 3 or 4 or 5 or 6 or 7 or 8</td> <td>192741</td> </tr> <tr> <td>10</td> <td>limit 9 to ((danish or english or norwegian or swedish) and (guideline or practice guideline) and last 5 years)</td> <td>124</td> </tr> </table>	1	exp Acute Pain/	1543	2	exp Pain, Postoperative/	36290	3	exp Pain Management/	28519	4	exp Pain Measurement/	77982	5	exp Breakthrough Pain/	251	6	exp Nociceptive Pain/	1093	7	exp NEURALGIA/	18188	8	(pain* adj2 (manag* or assess* or measur* or evaluat* or tool* or test* or scal* or perioperati* or postoperati* or acut*)).kw,tw.	95455	9	1 or 2 or 3 or 4 or 5 or 6 or 7 or 8	192741	10	limit 9 to ((danish or english or norwegian or swedish) and (guideline or practice guideline) and last 5 years)	124
1	exp Acute Pain/	1543																													
2	exp Pain, Postoperative/	36290																													
3	exp Pain Management/	28519																													
4	exp Pain Measurement/	77982																													
5	exp Breakthrough Pain/	251																													
6	exp Nociceptive Pain/	1093																													
7	exp NEURALGIA/	18188																													
8	(pain* adj2 (manag* or assess* or measur* or evaluat* or tool* or test* or scal* or perioperati* or postoperati* or acut*)).kw,tw.	95455																													
9	1 or 2 or 3 or 4 or 5 or 6 or 7 or 8	192741																													
10	limit 9 to ((danish or english or norwegian or swedish) and (guideline or practice guideline) and last 5 years)	124																													
Antall treff	124																														
Kommentarer	Et generelt søk som dekker de siste 5 årene. Dette er en generell treffliste da det allikevel ikke blir så mange resultater, fremfor en sensitiv liste som kan gå glipp av relevante treff. Anbefaler å gjennomgå disse manuelt. Får litt overlapp med kronisk smerte.																														

Database/kilde	Retningslinjesøk i CINAHL
Dato for søk	03.09.2018

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Smerte - Akutt				Side: 16 Av: 19
Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

Søkehistorie eller fremgangsmåte	S9	S6 AND S7	46
	S8	S6 AND S7	178
	S7	PT ("Practice guideline*" or guideline*)	8,159
	S6	S1 OR S2 OR S3 OR S4 OR S5	59,907
	S5	(MH "Pain Measurement")	28,818
	S4	(MH "Pain Management")	1,929
	S3	TI (pain* n3 (manag* or assess* or measur* or evaluat* or tool* or test* or scal* or perioperati* or postoperati* or acut*)) OR AB (pain* n3 (manag* or assess* or measur* or evaluat* or tool* or test* or scal* or perioperati* or postoperati* or acut*))	40,147
	S2	(MH "Postoperative Pain")	8,414
	S1	(MH "Nociceptive Pain+")	264
Antall treff	46		
Kommentarer	Et generelt søk som dekker de siste 5 årene. Dette er en generell treffliste da det allikevel ikke blir så mange resultater, fremfor en sensitiv liste som kan gå glipp av relevante treff. Anbefaler å gjennomgå disse manuelt. CINAHL mangler et treffende emneord for «Acute Pain», prøvde allikevel å fange opp relevante artikler. Får litt overlapp med kronisk smerte.		

Database/ressurs:	Andre nettressurser av interesse
Dato for søk:	04.09.2018
Søkehistorie:	<p>The physicians' voice in pain medicine http://www.painmed.org/Library/Clinical_Guidelines.aspx</p> <p>American Pain Society http://www.americanpainsociety.org/</p>

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Smerte - Akutt				Side: 17 Av: 19
Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier neuro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier neuro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

--	--

Database/ressurs:	Bøker (Søk i Oria i «Alle bibliotek»)
Dato for søk:	03.09.2018
Søkehistorie:	"acute pain" OR "perioperativ* pain" OR "postoperative* pain" OR "akutt* smerte" OR "postoperativ* smerte" OR "perioperative* smerte"
Antall treff:	Postoperative pain : science and clinical practice Acute pain management : a practical guide Essentials of pain medicine
Kommentarer:	Ser ut til å være flere bøker som kan være interessant fra 2013 – nå.

PICOSKJEMA VEILEDENDE PLAN

NAVN VBP: Akutt smerte			
Skjemanummer:			
Kontaktperson: Eirin S. Ludvigsen			
E-post: eilu@lds.no			
Avgrense søket til: Siste 10 år, Guidelines og systematiske oversikter			
Norsk, engelsk, dansk, svensk			
Patient/problem	Intervention	Comparison	Outcome
Acute pain Perioperative pain Postoperative pain, less than 3 months	1.Acute pain management(s) Acute pain intervention(s) Acute pain prevention 2. Pain assessment(s) Measurement(s) pain 3. Non-pharmacological pain interventions 4. Vital signs observation(s)		1.Perceived pain/pain experience/intensity/score/duration 2.Pain control/alleviation/reduction 3.Physical activity/ Mobilization 4. Rehabilitation 5. Sleep deprivation/poor sleep/lack of sleep/sleep difficulty 6. Developement of chronic pain 7. Adverse event(s)/adverse effects 8. Fear 9. Respiratory complication

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Smerte - Akutt			Side: 18 Av: 19
Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier neuro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier neuro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	5. Preventions of side effects 6. Nursing intervention(s) 7. Postoperative pain management 8. Perioperative pain management		10. Depression 11. Opioid consumption
--	--	--	--

Fullstendig spørsmål, problemstilling: Hvilke intervensjoner har effekt på akutt smerte og forebygging av komplikasjoner av akutt smerte og smertebehandling?

Hva slags type spørsmål er dette? <ul style="list-style-type: none"> ◆ Diagnose ◆ Etiologi ξ Erfaringer ◆ Prognose ξ Effekt av tiltak 	Er det aktuelt med søk i Lovdata etter relevante lover og forskrifter? <ul style="list-style-type: none"> ◆ Ja ξ Nei
--	--

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Smerte - Akutt				Side: 19 Av: 19
Dokument-id: I.1.1.7.4-8	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Fagansvarlig: Stine Lund Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

Kryssreferanser

Eksterne referanser